

BUITEN

4^E JAARGANG N^O 10.

ZATERDAG 5 MAART 1910.

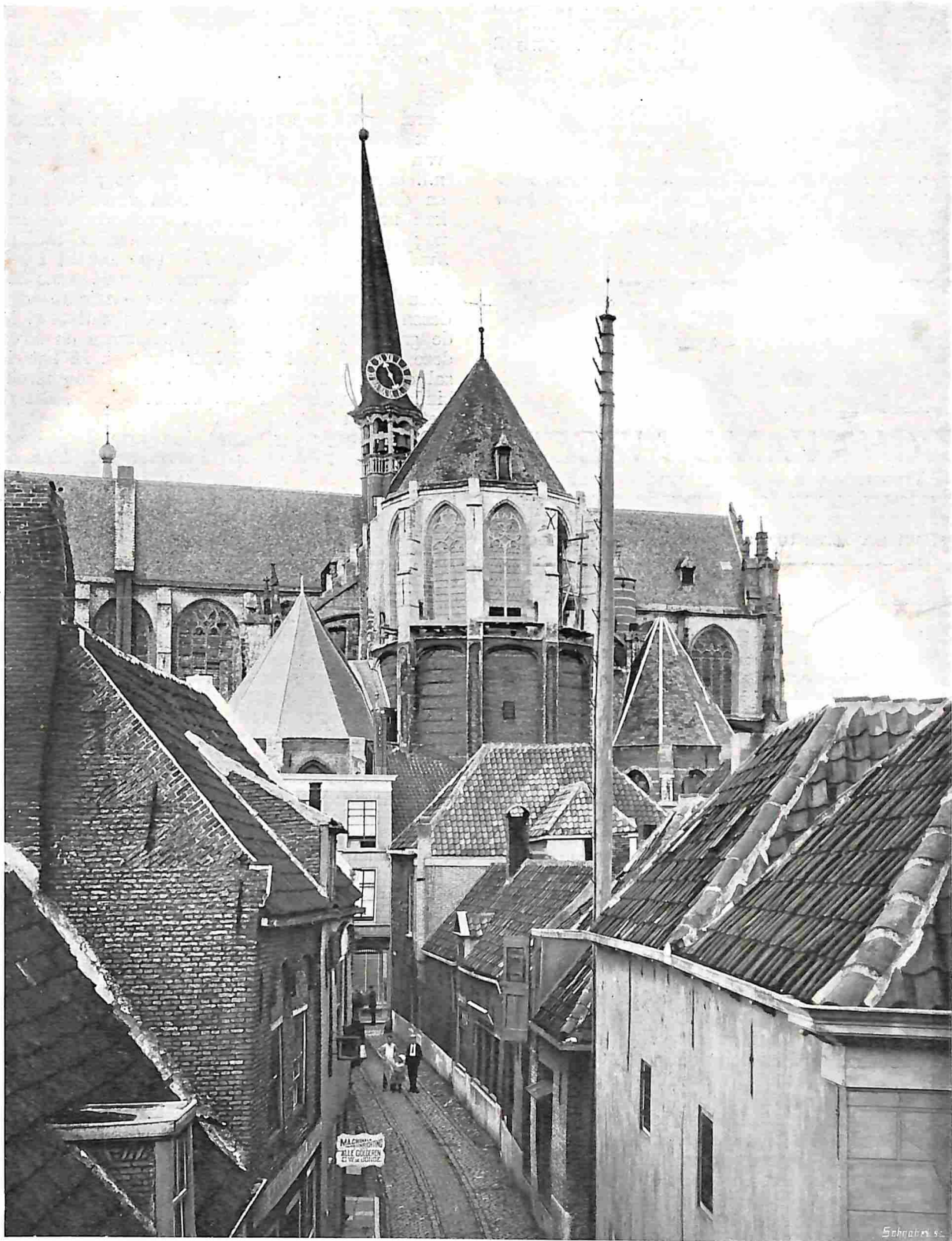

Foto J. Magielse.

DE GROOTE KERK TE GOES.

INHOUD:

OVERZICHT VAN DE WEEK.	BLZ. 110
DE STERRENHEMEL IN MAART, DOOR A. A. N.	„ 110
KWALIJKE VERMOEDENS (VERVOLG)	„ 111
GOES, DOOR V. D. M., GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 109 EN 112—114
STIEREN-RENNEN IN DEN OOSTHOEK, DOOR MIEN VER- MEULEN—DUINKER	BLZ. 114
LIMBURGSCH E LEGENDEN EN SAGEN, D. A. F. V. BEURDEN	„ 115
CACTEËËN, DOOR B. J. KROL, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 116—118
MIJN VRIEND JACK OF DE WONDERLIJKE AVONTUREN VAN EEN AMATEUR-FOTOGRAAF, (VERVOLG)	BLZ. 118
STRAATPLANTEN, DOOR DR. A. J. M. GARJEANNE	„ 119

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Alle kopij ook die met illustraties, zoomede afzonderlijke illustraties (fotografieën, teekeningen, enz.), gelieve men te zenden aan de redactie, Rokin 74—76, Amsterdam. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Het auteursrecht voor den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de Wet van 28 Juni 1881, Stbl. No. 214.

OVERZICHT VAN DE WEEK.

21 FEBRUARI. Troonrede van koning Edward in het Britsche Parlement. De redevoering van Asquith over de gedragslijn die de regeering denkt te volgen, wordt zeer koel ontvangen. Redmond zegt den steun der Ieren toe, als de regeering voldoende waarborg geeft dat het ontwerp tot afschaffing van het veto-recht der Lords nog dit jaar zal worden aangenomen.

Ongeregeldheden te Philadelphia tengevolge van de tramwegstaking.

22 FEBRUARI. De koning van Spanje verleent geheele of gedeeltelijke kwijtschelding van straf aan alle politiek veroordeelden.

De Oostenrijksche *Staatscourant* bevat een keizerlijk besluit, waarbij aan de provinciën Bosnië en Herzegowina een „Landesstatut” of grondwet wordt verleend.

De Oostenrijksche minister van buitenl. zaken graaf Aehrenthal wordt door keizer Wilhelm te Berlijn in particuliere audientie ontvangen.

De Britsche regeering antwoordt afwijzend op het voorstel van de Amerikaansche regeering om de bevoegdheid van het internationaal prijzenhof uit te breiden.

23 FEBRUARI. De Amsterdamsche gemeenteraad vereenigt zich met de voordracht van Burg. en Weth. betreffende het aan een commissie opdragen van een onderzoek in zake de Paleis-Stadhuis-kwestie.

Het koninklijk paar van Bulgarije, vergezeld van den minister-president en den minister van buitenlandsche zaken, brengt een bezoek aan het Russische hof.

De Parijsche journalist Gustave Hervé, redacteur van de anarchistische *Guerra Sociale*, wordt door het assisenhof veroordeeld tot 4 jaar gevangenisstraf en 1000 fr. boete wegens het verheerlijken van den moord op den politieagent Duray.

Vechtpartijen tusschen Turksche en Bulgaarsche patrouilles aan de Turksch-Bulgaarsche grens.

24 FEBRUARI. Rijn, Maas en Waal rijzen opnieuw.

Eerste belangrijke stemming in het Engelsche Lagerhuis, n.l. over Austen Chamberlain's amendement ten gunste van tarief-hervorming. Het wordt verworpen met een meerderheid van 31 stemmen; de arbeiderspartij steunt de regeering, de Ieren, hoewel voorstanders van tarief-hervorming, onthouden zich van stemming.

25 FEBRUARI. De Engelsche regeering besluit op aandrang van de liberale partij, het ontwerp tot hervorming van het Hoogerhuis op te geven als ontijdig, en alle krachten aan te wenden om het veto-recht van het Hoogerhuis te beperken.

De Commissaris der Koningin in Friesland doet wegens de overstrooming in die provincie, een beroep op het fonds der Algemeene Watersnood-Commissie.

26 FEBRUARI. De Fabrikantenvereeniging te Gronau dreigt met sluiting van al hare fabrieken te Gronau, als de staking van de spinnerij „Eilermark”, die reeds 22 Januari begonnen is, op 4 Maart niet is geëindigd; 5500 arbeiders zouden daardoor werkeloos worden.

27 FEBRUARI. Berichten uit Konstantinopel stellen den toestand in den Balkan als verontrustend voor.

28 FEBRUARI. Plechtige promotie van Mr. W. F. van Leeuwen tot doctor *honoris causa* in de staatswetenschappen.

DE STERRENHEMEL
IN MAART.

HET volgende overzicht geeft den stand der *Sterrenbeelden* in den vóórvond (omstreeks 8 uur):

Zenith: Giraffe, Lynx;

Noorden: Kleine Beer, Cepheus, Draak, Zwaan

Oosten: Groote Beer, Boötes, Hoofdhaar van Berenice,

Jachthonden, kleine Leeuw;

Zuidoosten: Beker, Leeuw, Sextant, Waterslang;

Zuiden: Schip Argo, Eenhoorn, groote en kleine Hond, Kreeft,

Orion, Tweelingen;

Zuidwesten: Vloed Eridanus;

Westen: Driehoek, Perseus, Ram, Stier, Wagenman, Walvisch;

Noordwesten: Andromeda, Cassiopeia, Hagedis.

De *Melkweg*, die te 8 uur van Zuid naar Noord loopt, en in het Westen een hoogte van ongeveer 60° boven den horizon bereikt, zal deze maand de aandacht niet zeer trekken. Ofschoon het seizoen ten einde loopt, zijn er in Maart en in het begin van April nog eenige *Algol minima* gedeeltelijk waarneembaar, n.l. den 9^{en} te 10 uur, den 12^{en} te 7 uur, den 20^{en} te 12 uur en den 1^{en} April te 9 uur. In de eerste helft van de maand kan men in het Westen na zonsondergang het *Zodiakaallicht* nog goed zien; misschien omstreeks middernacht in het Zuiden ook het *Oppositielicht* (Zie Buiten I N°. 17), dat zich, vrij gunstig voor de waarneming, op de grens der sterrenbeelden Leeuw en Maagd bevindt. Ten onrechte werd in N°. 6 van dezen jaargang gezegd dat het *Oppositielicht* half Februari op de grens der sterrenbeelden Tweelingen en Kreeft te vinden is; deze opgaaf geldt voor half Januari. In het einde der maand zal de waarneming van het toch al zoo zwakke schijnsel gehinderd worden door de planeet Jupiter, die dan in oppositie met de zon staat.

De *tijdsvereffening* neemt deze maand af; de zon is 1 Maart 13 minuten, 1 April 4 minuten bij de klok achter. Den 21^{en} Maart begint de *lente* of, als men — wat eigenlijk rationeeler is — het jaar in twee jaargetijden wil verdeelen, de *zomer*. De zon bevond zich sinds 23 September in het Zuidelijk hemelhalfrond, hetgeen zomer voor de Zuidhelft der aarde, winter voor ons beteekende; nu worden de rollen verwisseld en krijgt het Zuiden winter, wij zomer, met lange dagen, korte nachten en hooge zonnestanden, en, als gevolg daarvan, veel licht en veel warmte.

In den vroegen morgen van 29 Maart, omstreeks 4 uur, zal de maan de ster der derde grootte α van de Weegschaal bedekken. De maan is 25 Maart vol, en vertoont dus den 20^{en} een volverlichte Oostrand, waarachter door de Oostwaartsche beweging van onzen satelliet de ster verdwijnen gaat. Het verschijnsel is in een binocle waarschijnlijk wel waarneembaar, maar men moet er zich op voorbereiden dat de ster in de nabijheid van den lichten maansrand uiterst zwak is. In een kleinen kijker zal men de bedekking zeer gemakkelijk kunnen observeren.

Mercurius is niet waarneembaar.

Venus prijkt kort vóór zonsopgang in volle pracht als morgenster aan den Oosthemel.

Mars blijft nog de heele maand tot middernacht zichtbaar: haar snelle oostwaartsche beweging heeft de planeet in het sterrenbeeld Stier gebracht, waar zij een mooie gelegenheid biedt, haar kleur met die van de roode ster der eerste grootte *Aldebaran* te vergelijken.

Jupiter, den 31^{en} Maart in oppositie met de zon, is den ganschen nacht waarneembaar. Voor bezitters van middelmatige kijkers — zie de correspondentie — is deze planeet altijd een der dankbaarste voorwerpen van waarneming, zoowel om de bijzonderheden harer oppervlakte, als om haar wachters. Een volgenden keer hoop ik de gelegenheid te hebben, de belangwekkende planeet iets uitvoeriger te bespreken.

Saturnus is nog even na zonsondergang in het Westen zichtbaar.

De *komeet van Halle* kan misschien nog een paar dagen in Maart worden waargenomen, maar zij verdwijnt dan in de avondschemering, om pas in April weer als morgenster te voorschijn te komen. De komeet werd al eenige malen door mij in een binocle gezien. Zij zal in het einde van April zeker wel voor het bloote oog zichtbaar zijn, althans van wie vroeg opstaan. Ik heb nog eenige tientallen kaartjes over, waarop de loop der komeet tusschen de sterren door staat afgeteekend, en ben gaarne bereid die, zoolang de voorraad strekt, op aanvraag aan de lezers van „Buiten” te zenden. Het kaartje is naar mijne opgaven door den volijverigen en verdienstelijken Secretaris der „Nederlandsche Vereeniging voor Weer- en Sterrenkunde” den Heer J. Kater, voor het orgaan der Vereeniging, „Hemel en Dampkring”, geteekend: hij zorgde tevens voor het bijschrift. *Noodig* heeft men dit kaartje weliswaar niet, om de komeet te vinden. Zij zal in April in de morgenschemering en in Mei in de avondschemering gevonden kunnen worden ook zonder de hulp van sterren, die juist om de schemering weinig kunnen

baten. Toch is het mogelijk, dat deze of gene zich voor den loop der komeet tusschen de sterren door interesseert.

Merkwaardigerwijze werd den 20^{en} Februari op 1° afstand van de komeet van Halley te Genève een andere komeet ontdekt, waaromtrent intusschen nog niets naders is bekend geworden.

De komeet 1910 A behoort als groote komeet tot het verledene; zij is sinds 18 Februari morgenster, maar zij blijft zich hardnekkig in de schemering verbergen. Deze komeet is eenigen tijd lang voor de berekenaars der baan een puzzle geweest. Zij hield zich slecht aan de voorspellingen, en bovendien leek het vreemd, dat zij niet reeds in December of in het begin van Januari ontdekt was, daar ze toen zeer gunstig voor de waarnemingen gestaan moest hebben. Het raadsel is nu opgelost. Er is ten langen leste een betrouwbare baan berekend, die leert, dat de komeet in den tijd, dat ze door hare nadering tot de zon zich tot groote helderheid ontwikkelde, aldoor in de zeer heldere morgenschemering verborgen is gebleven. A. A. N.

CORRESPONDENTIE.

O. D. G. B. te A. Met de „middelmattige kijkers”, die in „Buiten” al meer dan eens genoemd zijn, worden bedoeld kijkers van 50 à 70 mM. opening. Bij Reinfelder en Hertel te München is o.a. een zeer goede kijker van 67 mM. opening te krijgen (prijs zonder voet f 132), die met de vergrooingen 38, 70 en 140 (waarvan de laatste eigenlijk te sterk is) vele wonderen des hemels onder uw bereik brengt. Een goede stevige voet is beslist noodzakelijk, een „zoeker” zeer nuttig. Een zwakkere vergrooing, bijv. 20, zou gewenscht zijn. Totale prijs ongeveer f 300. A. A. N.

KWALIJKE VERMOEDENS.

(Schets in het Vlaamsch). (Vervolg).

DE werklieden kwamen; in 't huis merkten ze er weinig van. Alleen van den buitenkant kon madame Siemone de werkzaamheden volgen en ze had het aan te zien hoe grofhandig ze haar kostelijk linoleum afrukten, hun vuile handen tegen 't schoon behang drukten en het beschadigden bij het opbreken. En 't ergste nog, alles voor niets, want ze vonden het niet. Nu moest de deur toch open om de oorzaak op te sporen. Door het geheele huis, overal waar buizen konden liggen, werd de grond opengemaakt en nagezocht. 't Vuil en 't stof dwarrelde allerwegen, hoopte zich tot gansche bulten op. Enkel de kinderen hadden geneugte, ze lieten hun konijntjes en speelgoed, dat ze met Paschen kregen, opzije, speelden leutig tusschen de steenen en den moortel, rijkokerden op de schragen en bouwden huizekotjes. Ze vonden dit gedoe zoo recht plezantig, maar madame Siemone was vies gezind. Na vele dagen opbreken en weer toe timmeren verklaarde de metser, dat de buizen overal in goeden staat verkeerden; ze konden niets ontdekken in het gansche huis, wat deze verdachte lucht mocht veroorzaken. Hij moest het wel opgeven.

Allen in 't huis keken onthutst. Beteekende dat geen tooverije? Vooral de meisses deden zeer bijgeloovig, en meneerke Siemone maakte vaak een kruis, al voelde hij onder alles door een leedvermaak, dat niet enkel hij onmachtig bleek de oorzaak op te sporen. De huisheer werd opnieuw ontboden. En ook hij stond verwezen, geen helderheid kon hij aanbrengen, of eenigen raad meer geven; ze moesten het maar eens op zijn beloop laten, misschien verging het wel vanzelf, dat zie-de wel eens meer....?

De vloer werd dicht genageld en de werklui vertrokken, maar de ongewenschte reuk verging niet. Madame Siemone viel niet meer te genaken. Geen mensch durfde haar aan te spreken, ze snauwde en grauwde en zuchtte, trachtte het te verhalen op haar man, die geen enkele moeite deed deze ondraaglijke lucht te doen verdwijnen, en haar voor alles zitten liet.

— Laat ons dan eens alles bekijken, kermde hij ten einde raad.

— Nog eens kijken....? Waarzoo....?

— Ik weet 't niet....!

— In uw zak zeker!

Meneerke Siemone kon er niet eens om lachen en durfde ook niet vanwege z'n vrouws kolere.

Dagen traagden om, langzamerhand verminderde wel even de onaangename reuk, maar de vensters bleven dan ook dag en nacht open. De dokter tort somwijlen met een verlegen gezicht aan om te vragen hoe het er mee stond, doch daarmee veranderde de zaak niet.

't Ergste voor madame Siemone werd nog, dat het geval in het stadje bekend raakte en elkendeen erover taterde en er naar vroeg. Ze noemden 't „het kwalijke huis”, zoo iets alsof het betooverd of behekst was, en och Heere, zoo onschuldig bleef ze er toch aan.

— Dat komt er van, als ge er zoo'n leven over maakt! waagde hij nu te zeggen.

— Ik en blijf niet in dit huis als er geen oplossing komt!

— Hoor 'nen keer, vermande hij zich, 'k zeg dat er hier niets is en 'ten is niet slim gedacht vreemden in uw huishouden te halen.

— Awel, hadt ge maar uw best gedaan, dan zou ik niemand noodig hebben gehad. kunt ge goedschiks in zoo'n kamer huizen?

Daarop wist hij niets te zeggen, maar zijn oogen zeiden toch genoeg. Nu zij klein werd, voelde hij zich groeien; waarom behoefde ze zoo'n gerucht te maken?

Er bleef nu niets anders over voor madame Siemone dan de pastoor. Ze verzocht hem vriendelijk eens bij haar te komen en sprak ervan de kamer te laten wijden.

De pastoor luisterde zeer aandachtig, schudde het grijze hoofd en antwoordde, dat, zoolang er niets stelligs bekend werd van kwade geesten, zijn taak onvruchtbaar zou zijn. Hij raadde aan een gebed tot St. Antoon te richten om de oorzaak gewaar te worden, en gelaten dit kleine kruiske te dragen; 't zou wel overgaan.

Al de fierheid, al de moed van madame Siemone werd er door gebroken, ze voelde zich zoo klein als een wezel, totdat ze in arren moede weer ging opspelen tegen haar sukkel van een man die al dat leed moest bekoopen. Hij zweeg maar en werd bijkans zot van haar grammoedigheid.

¶III.

Dat die oorzaak zich toch niet vinden liet! Madamke Siemone vermagerde zichtbaar. Dat alles vruchteloos bleef, leek haar zoo iets als een godsoordeel, een openbare aandeekaakstelling, en wyl ze zichzelf als vroom beschouwde, moest haar dit zijn aangedaan. Ze zocht en snuffelde overal.... Eindelijk meende ze de oorzaak te ontdekken en kwam er opnieuw leven in haar. Ze ontbood den dokter.

IJlings streek deze aan met een jongeren kollega, die een wijlke zijn plaatse zou vervullen, als hij op reis ging.

— Awel, madame, hebt ge iets?

Ze fronste de zware wenkbrauwen en verzocht hen haar te volgen. In de bewuste kamer bleef ze stijf als een ulaan staan, en haar puntigen vinger wees in schuine richting.

— Daar! zei ze enkel.

De dokter en zijn kollega bukten zich, doch begrepen niet.

— Daar! zei ze opnieuw, en toonde nu een dikke, vette maai die permintelijk over den grond kroop. De dokter trok aan zijn grijs Mefisto-baardje, krulde de punt er van om; een geheimzinnige glimlach verscheen op zijn gezicht; dan trok hij veelbeteekend zijn wenkbrauwen op, bekeek zijn assistents' konijnenwezen en vroeg aan madame Siemone:

— En wat peinsde zelf?

— Dat dit een teeken is van iets dat ievers aan het vergaan is, en dat daarvan de pestilentie komt.

— Juist.... sprak de dokter langzaam.

Nu wendde hij zich weer tot zijn assistent en zei plechtig:

— Laat ik u eerst vermonden, waarde kollega, dat er hier een zeldzaam feit zich voordoet.... iets om er over na te denken. Gij zijt een beetje filosoof, of beter nog iemand die niet enkel gelooft aan het tastbare; er is namelijk een kwalijke reuk en niemand weet hoe die hier komt.... Vindt ge dit niet een verontrustend, geheimzinnig verschijnsel.... hum?

— O ja, dat is zeker merkwaardig, verklaarde de filosoof.

— Laat ons nog 'nen keer onze krachten vereenigen en flink onderzoeken.... de gansche kamer rond.

Madamke Siemone beefde al van ontroeringe: nu zou 't komen! Als eenden achterrote liepen ze te snuffelen, madamke voorop, haren neuze uitgerokken als een komkommer, de oude dokter achter haar, zijn puntbaardje in de lucht, de oogen geloken alsof hij een bedevaart deed, en de assistent, 't kleine wipneuske viezig opgetrokken, sloot profijtig den stoet; zijn vierkante brilleglazen flikkerden en gaven hem het aanzien van een tooverlantaern. Met zorg en ijver liepen ze te snuiven en te rieken. Een schoon en treffend gezicht was het zoo te gare, maar veel verder geraakten ze nog niet.

Dan liet madamke drie stoelen brengen. Alle drie zetten zich stilzweigend bij het venster; dokter leunde zijn hoofd achterover in sterke denkkraft, de tooverlantaern zat bescheiden, zooals het een assistent paste, en madame Siemone, die liever klapte dan peinsde, draaide en krienkelde zich op haar zetel.

— Zoals ik aldoor heb gezegd, bracht ze er eindelijk uit, moet het van de schouwe komen....

De vinger op de lippen, ging ze dan betekenend voort: — Als eens iemand op het dak was gegaan en iets.... hoe zal ik het zeggen.... enfin, ge begrijpt mij wel.... iets in de schouwe had gelaten, dat niet te pas komt....

— Maar madame, viel de tooverlantaern in, als de kat op een muis, ge peinst toch niet, dat iemand op een dak zal kruipen en in een schouwe zal.... zal.... als de lavatory zoo gemakkelijk valt te bereiken.

— Natuurlijk zou zoo iemand dit doen uit wraak, antwoordde ze vinnig en blozend van schaamte over dit onproper gezegde. Ge zijt nog jong, meneer den dokter.... de wereld is vol slechtheid.... dat zult ge wel leeren.

— Maar.... ik meende, dat de schouwe werd gekuischt, sprak nu de dokter.

— Ja, dat is zoo.... maar ge kunt nooit weten....

— Ik geloof toch, dat het van onder den grond komt...., zei opnieuw de tooverlantaern.

— Beste vriend, de gansche grond lag open, is onderzocht door competente menschen! verklaarde nu de oude dokter en glimlachte goedertieren.

— Ja, maar, kollega, als 't niet hier is, kan het wel hierneffens zijn. Waar moet het anders van komen.... gij gelooft toch niet, dat iemand op de schouwe gaat voor zulke ongepaste dingen?

(Wordt vervolgd).

Foto J. Magielse.

EEN KATHOLIEKE GOESCHE FAMILIE IN NATIONAAL COSTUUM.

G O E S.

DAT de Hollanders hun eigen land slecht kennen, dat zij zelfs weinig moeite doen om het goed te kennen en om van zijn menigvuldig schoon de aantrekkingskracht waar te nemen, het is een oude en dikwerf gehoorde klacht. Misschien voor een deel onrechtvaardig, omdat niet alles van datgene, wat men op een buitenlandsche reis zoekt, alleen in het waarnemen van natuurschoon zetelt en dus vanzelf uitsluit een miskenning van het natuurschoon van het eigen land; misschien ook overdreven, omdat buiten de in het buitenland doorgebrachte vacaties de tijd tot kortere of langere uitstapjes ontbreekt; het is niet onmogelijk, maar in elk geval het verschijnsel is er voor een deel. En vooral de uiterste provinciën merken dit verschijnsel op, vooral zij worden vergeten en niet gekend. Met Limburg is dit in de laatste jaren minder het geval, doch Groningen met zijn eigenaardig en karakteristiek somber mooi, Friesland met zijne groene weiden en dichte bosschen, ten slotte Zeeland met zijne typische eilanden, wat kennen de meeste Nederlanders, die er niet behoeven te zijn, van deze interessante provinciën? Zij kennen er slechts de meest oppervlakkige aardrijkskunde van, en daarmede houdt hunne kennis op.

Met Zeeland bijzonderlijk is dit het geval. Het Noorden heeft misschien niet meer aantrekkingskracht dan deze oude provincie der Unie, maar het ligt althans zóó, dat velen er keer op keer zijn moeten. Met Zeeland geschiedt dit minder, men moet er heen gaan om het te zien en om het te bewonderen. Want men vindt er veel terug van het oude, dat meer en meer gaat verdwijnen uit onze steden, dat zelfs vergeten raakt in de herinnering onder den indruk van al het moderne, dat ons tegenwoordig in beslag neemt. Men noemt Zeeland conservatief en achterlijk, voor een deel heeft men zeker geen ongelijk, en spotters beweren zelfs, dat de dam, die het stuk spoorweg uitmaakt tusschen den Brabantschen en Zeeuwschen oever der Schelde, de Zeeuwen langen tijd van een reis naar Holland deed spreken als een reis naar het vasteland! Ongetwijfeld is de afzondering, waarin Zeeland door het verkeer is gehouden en nog gehouden wordt — want zijn spoorlijn doorkruist slechts het midden van het eiland — op de vorming van zijne samenleving van grooten invloed geweest, doch dit heeft ook weer ten gevolge gehad, dat in het innerlijk en uiterlijk leven dier provincie terug te vinden is de kern en de geest van het oude, dien men vergeefs elders zoekt, het oude met al zijne deugden en met al zijne gebreken. En het is niet alleen aan den bouw der stadjes te danken, dat wij in Zeeland iets gevoelen van de geschiedenis, die dit gewest heeft doorgemaakt, gevoelen onmerkbaar en zonder het te weten; het is niet alleen uiterlijk, dat Zeeland zoo nauw verwant gelijkt aan Vlaanderen, aan de parel van dit land, aan Brugge. Middelburg vooral doet aan Vlaanderen sterk denken; als men daar door de straten loopt en die vele oude gevels, die nog geheel oude stads-structuur ziet, dan valt het niet moeilijk een, twee, drie eeuwen terug te denken en zou men bijna niet verwonderd zijn eensklaps een man of vrouw in de oud-Hollandsche kleederdracht uit een dier huisjes te voorschijn te zien komen.

Van de Zeeuwsche eilanden is Walcheren, dank zij ook zijn badplaats Domburg, wel het meest bekend; is echter Zuid-Beveland zonder twijfel het mooiste en het rijkste, het vruchtbaarste en het werkzaamste. Ook de kleederdracht van Zuid-Beveland

behoort tot de mooiste van de vele, welke Zeeland kent. En Goes is van dit eiland de hoofdstad. Niet alleen in den naam der overlevering, gelijk dit in den volksmond zoo dikwerf blijft, doch veel meer in wezen en werkelijkheid. In Goes concentreeren zich het meerendeel der Bevelandsche belangen, in Goes is het Bevelandsche leven opgesloten en vereenigd. Wie het niet gelooven wil, wie zoo iets zich niet denken kan, die moet in een der aardige dorpjes, welke dit eiland in menigte telt, maar eens eenigen tijd gaan doorbrengen en er hooren wat het beteekent, „naar stad” te gaan op den Dinsdag, die tevens de geregelde marktdag is. Onwillekeurig hebben de tijden, welke betere verbindingen naar buiten brachten, ook dit gebruik beïnvloed, maar het gebruik is in groote trekken toch nog gebleven. Op Dinsdag leeft geheel Zuid-Beveland in Goes, dan komt men er bijeen van uit de verste hoeken, vanuit Hansweerd en Rilland, vanuit Hoedekenskerke en Wemeldinge. Op zoo'n dag is Goes geen doodsche stadje, dan rollen van 's ochtends vroeg af van beide kanten de kleine rijtuigjes met de mooie paarden het stadje binnen en brengen er leven en vertier, dan komen de boertjes en boerinnen tegenwoordig op hunne fietsen aangerezen, dan is de anders doode marktplaats een en al leven en kleur van de mooie en schilderachtige costumes, welke er groepen vormen, die zeldzaam aantrekkelijk zijn. Zeeland is bekend door zijn vrouwelijk schoon, en Zuid-Beveland mag ook op dit punt een der parelen aan zijn kroon heeten.

Het oude Goes is een merkwaardig stadje. Als alle oude stadjes heeft het zijne tradities, heeft het zijne families, die er van ouder op ouder gewoond hebben en die zelfs tegenwoordig, nu de wereld zoo klein is geworden, zich geen grooter genot kunnen denken, dan in de nauwe straatjes over de horretjes naar buiten te zitten kijken en de vraag wat de naaste bureu op dit of dat uur van den dag uitvoeren, als de meest gewichtige vraag van den dag te beschouwen. Ten slotte een onschuldig vermaak, waarmede zij zich zelve het meest kwellen. Het is daarom heel begrijpelijk, dat Goes klein, en in zekeren zin onaanzienlijk als het is, voor den vreemdeling niet de attractie heeft van een Middelburg, en toch is dat onrechtvaardig. Van het oogeblik af, dat men er binnen komt, en de Kerkstraat, de hoofdstraat van Goes doorrijdt, totdat men, na de Markt overgestoken te zijn en langs de Kade met zijn breed water te zijn gereden, den anderen kant weer uitgaat, merkt men er hetzelfde karakter op, dat toch geen karakter is van doodsche verlatenheid. Integendeel, Goes leeft, en al mag zijn inwonertal niet veel stijgen, nu als voor 10 jaren nog om en bij de 6000 blijven, er is leven en vertier, maar zoodanig toch weer, dat het aan het karakter van dit stadje geen afbreuk doet. Het is een samenstel van betrekkelijk nauwe straten, van teekenachtige stadsgedeelten, die zich ten slotte alle vereenigen en alle weer voeren naar het middelpunt, het Marktplein, dat met zijn deftig Raadhuis ook voor het sociale leven het middelpunt is. Alleen in de uitersten van het stadje, in de aardig aangelegde singels met vriendelijke villa's, vindt men iets terug van den nieuwen geest, maar deze past er zich bescheiden en in elk geval niet smakeloos aan bij den oude.

Goes ontleent historisch zijn oorsprong aan het slot „Oostende”, eene sterkte, die in de 14de eeuw door het geslacht van Borselen werd bezet; het daarbij ontstane dorp werd in 1342 met keuren

Foto J. Magielse.

TYPEN VAN ZEEUWSCHE KLEEDERDRACHT.

begiftigd; kreeg kort daarna stadsrechten, begon zich in 1417 met poorten en muren te omringen en werd in 1577 verheven tot de derde stemhebbende stad in de provincie. Historische herinneringen zijn aan dit stadje in meer dan één opzicht verbonden. In het begin der 14de eeuw werd het slot van Oostende aangevallen door den Heer van Renesse en na een bloedig gevecht ontzet door die van Reimerswaal. Jacoba van Beieren verbleef er in den gelukkigsten tijd van haar leven meermalen en op het binnenplein van het voormalig slot, thans een burger-café, waar de boeren in de oude zalen bij voorkeur hunne vergaderingen houden over de zeer materiele belangen van veelelt en landbouw, herinnert de bekende, door haar geplante moerbezie-boom aan dit verblijf. In 1530 kwam de St. Felix-vloed de rust verstoren; in 1572 deden de Geuzen menigen aanval op het Spaansch gebleven stadje; in 1692 trok het Staatsche krijgsvolk er op last van Willem III binnen; en in 1787 waren er de bekende oproer-tjes, die allen in beweging brachten. Sedert heeft Goes zijn levendige geleefd, kalm en waardig; heeft het gewerkt aan zijn innerlijken opbloei en zich niet laten overvleugelen door andere gemeenten in de omgeving. Het heeft de belangen van zijnen tijd op de bescheiden wijze, welke noodig was, weten te begrijpen, en het is er wel bij gevaren.

Goes telt een vijftal pleinen of pleintjes; het telt een viertal kerken, waarvan de tegenwoordige Hervormde kerk, veelal de Groote, en voor de tijden der reformatie de Maria-Magdalena-kerk geheeten, als het ware geheel de stad beheerscht en als leidsvrouw dient.

Deze kerk wordt onder de schoonste van Zeeland genoemd, en niet ten onrechte, want de aanblik, dien de hooggewelfde ruimte biedt, is inderdaad prachtig.

De kerk is in twee deelen gescheiden, de zogenaamde preek- en daernevens de wandelkerk, waarvan de eerste het zoowel in aanblik als uiterlijk schitterende orgel bevat, de tweede onder hare merkwaardigheden telt het graf van den menschenvriend Frans Naerebout.

Een kerk als deze maakt altijd indruk op de dagen der godsdienst-oefening, en dubbel was die indruk zeker, toen voor enkele jaren de Boerengeneraals onder het gehoor van den prediker waren.

De kerk heeft in zijnen toren een uitnemend klokkenspel, dat uitmunt door helderen en lieflijken klank, en dat elk half en heel uur zijne pittige wijsjes over de stad uitstrooit.

Hoe dikwerf hebben we er op een mooien zomer- of winteravond, wanneer de maan haar gewoon effect ook hier niet ver-

loor, naar staan luisteren op het Marktplein, en hoevele herinneringen hebben wij aan zulke oogenblikken niet behouden. Want het is maar al te waar, dat een plaats dan alleen voor ons leven gaat, wanneer zij herinneringen voor ons bevat, hetzij kwade, hetzij goede.

Een Amerikaansch blad, dat meermalen eigenaardige dingen van ons land vertelt, schilderde eenmaal voor zijne lezers Goes als de oesterstad bij uitnemendheid, en toonde de bevolking, van den rijkste tot den armste, aan het visschen naar oesters in de stroompjes, welke het stadje heetten te doorkruisen. Grooter parodie kan niet gegeven worden, niet alleen op de oestervisscherij, niet ook op den bouw van Goes, maar tegelijk ook op den innerlijken geest van dit deftige stadje. Want Goes is patricisch gebleven, zoowel innerlijk als uiterlijk, Goes heeft in zich zelf behouden de innerlijke waardigheid van een uitstervend geslacht, dat ook al weer zijne deugden en zijne gebreken heeft. Om Goes te kennen, maar vooral te waardeeren, moet men er iets van willen begrijpen, en het niet meten met een gewone Hollandsche maat. En daarom wordt zijn samenleving, wordt het verblijf in die samenleving ook meer gewaardeerd door de „inboorlingen” zelve, dan door hen, die daar van vreemden bodem zijn overgeplant, en er, al binden oude banden hen misschien ook aan het gewest, er niet meer dat onzeggbare gevoelen, wat noodig is om er het verblijf aangenaam te maken.

v. d. M.

Foto J. Magielse.

ZEEUWSCHE BOERENTYPEN.

Foto J. Magielse.

ZEEUWSCH LANDSCHAP.

STIEREN-RENNEN IN DEN OOSTHOEK. 1)

DE sawah was geheel onder water gezet. Hier en daar staken grashalmen uit boven het grijze modderwater, dat blikerig schitterde in de stralen van de middagzon, die brandde in de fel-blauwe lucht. Op het wallekje rondom stonden of hurkten duizende inlanders, zwigend. Hun roode, paarse en gele of helwitte baadjes kleurden prachtig tegen de donkere boomgroepen; kleine, naakte kinderen kropen rond of hingen in den slendang, dien de kijkende vrouwen omgeknoopt hadden. Aan één kant was een kleine tribune gemaakt: een dakje van atap 2), wat vlaggen en een stuk of wat stoelen voor de dames. Enkele heeren in 't wit liepen rond met fotografietoestellen. Een patih 3) en een wedono waren druk met elkaar in gesprek; vóór den patih lag een stapel kleurige kains 4) en baadjes: de prijzen.

Daar kwamen de eerste spannen. De zware, goed gebouwde dieren traden moeilijk vooruit door den modderigen grond. Tusschen kop en bult rustte het juk waaraan hooge, smalle vlaggetjes bevestigd zaten. De horens waren bedekt met een fluweelen hulsel; op den kop prijkte een verguld papieren kroon. Twee mannen leidden hen voort, terwijl een stuk of tien anderen rondom de beesten muziek maakten en weer anderen tandakten 5) met gracieuze bewegingen van hun stoere lichamen. Sommigen waren prachtstukken van Madoerezen,forsch en pootig, woest van uiterlijk en slordig gekleed, in tegenstelling met de

gladde, nette Javanen. De beesten, dol door de tetterende muziek van bekkens en fluiten, konden met moeite in bedwang gehouden worden. De koppen even opstootend snoeven ze krijgszuchtig; hun groote oogballen rolden.

Eindelijk stonden de beide spannen vóór. Op een smal plankje, dat aan twee boomen, welke bovenaan bij elkaar kwamen, tusschen een stel ossen gespannen was, ging een kerel staan — de jockey. Een bel luidde en met een hevigen sprong schoten de dieren vooruit, den man achter zich meesleurend, die groote moeite had zich staande te houden. Kreten verhieven zich, van aanmoediging, opwinding, zegepraal. Het water spatte hoog op; vóór in woeste vaart. De mannen hielden zich krantig, klopten de beesten op den rug, knepen hen in den staart, beten er zelfs in. Hoe meer het einddoel naderde, hoe wreeder zij hen aanjoegen. Een

gejuich verkondigde de overwinning van een der spannen. De dessalieden — iedere dessa zond zijn eigen renstier, speciaal daarvoor gefokt, — tandakten en zongen van vreugde. De anderen, die verloren hadden, waadden door de modder naar het einddoel om met hun span af te trekken of het later nog eens te probeeren.

Een oude inlander met een slim gegroefd gezicht zou den prijs in ontvangst nemen, maar eerst voerde hij voor de tribune een tandakpartij uit. Het was wonderlijk zooals die oude vent zijn armen en beenen bewoog, waarlijk mooi. Dan een arm boven het hoofd gebogen, het been zijwaarts, dan even doorzakkend in de knieën, het bovenlijf heen en weer wiegend. Zegevierend nam hij eindelijk de roode sarong, die hem toegereikt werd en ging heen om den bonten lap aan het bamboejuk te bevestigen, waaraan de vlaggetjes wapperden.

Ondertusschen waren andere spannen bij den afrit gebracht, natuurlijk onder tandakken en muziek uit de primitieve instrumenten der dessalieden. Ik zag een inlander, die de gong sloeg met — een doorgepriekte djerok 6).

Weer klonk de bel, voort stoven de dieren. Maar halverwege week het ene stel uit de baan, vloog zijwaarts den walkant op, waar de verschrikte menschen op zij sprongen met ongewone haast voor inlanders. De man achterop was bij den zijsprong gevallen, krabbelde nu uit de modder. Zijn broek en baadje dropen van vuil. De stieren waren spoedig tot stand gebracht, het andere span behaalde een roemlooze overwinning, toch toegejuicht door de eigenaars, die met luider stem Toewan Allah en de kracht van hun dieren prezen.

Nu ging het geregeld door. De baan was aan den eenen kant vol spannen, die opgebracht werden. Twee ritten liepen zonder stoornis af. De winners daarvan werden nu voor de tribune gebracht.

De beesten wel hijgend, maar fier voorwaarts tredend, statig stappend. Gongslagen en hooge tonen uit bamboefluiten begeleidden hen rhythmisch. De nu zwijgende mannen prezen alleen met hun tandakgebaren de deugden van hun stieren, ernstig of het hun leven gold. Maar bij het overreiken van een kleurigen lap, ging er een gejuich op, wel lijkend op ons Hollandsch hoera-geroep, maar fijner, scherper-Indisch.

De spanning steeg. Op de tribune rekten zich lichamen over de leuning, dames begonnen geanimeerde gesprekken, heeren prezen den bouw en den vorm van sommige dieren.

De inlanders rondom stonden stil maar in hun strakke gezichten was tóch de spanning. Ze mompelden nu en dan een enkel woord.

Onderwijl deed de patih mij een verhaal over de toebereidselen vóór den wedren. Hij was een vief kereltje met glinsterend bruine oogjes.

De stieren worden het heele jaar met de uiterste zorg behandeld, hun lichaam iederen

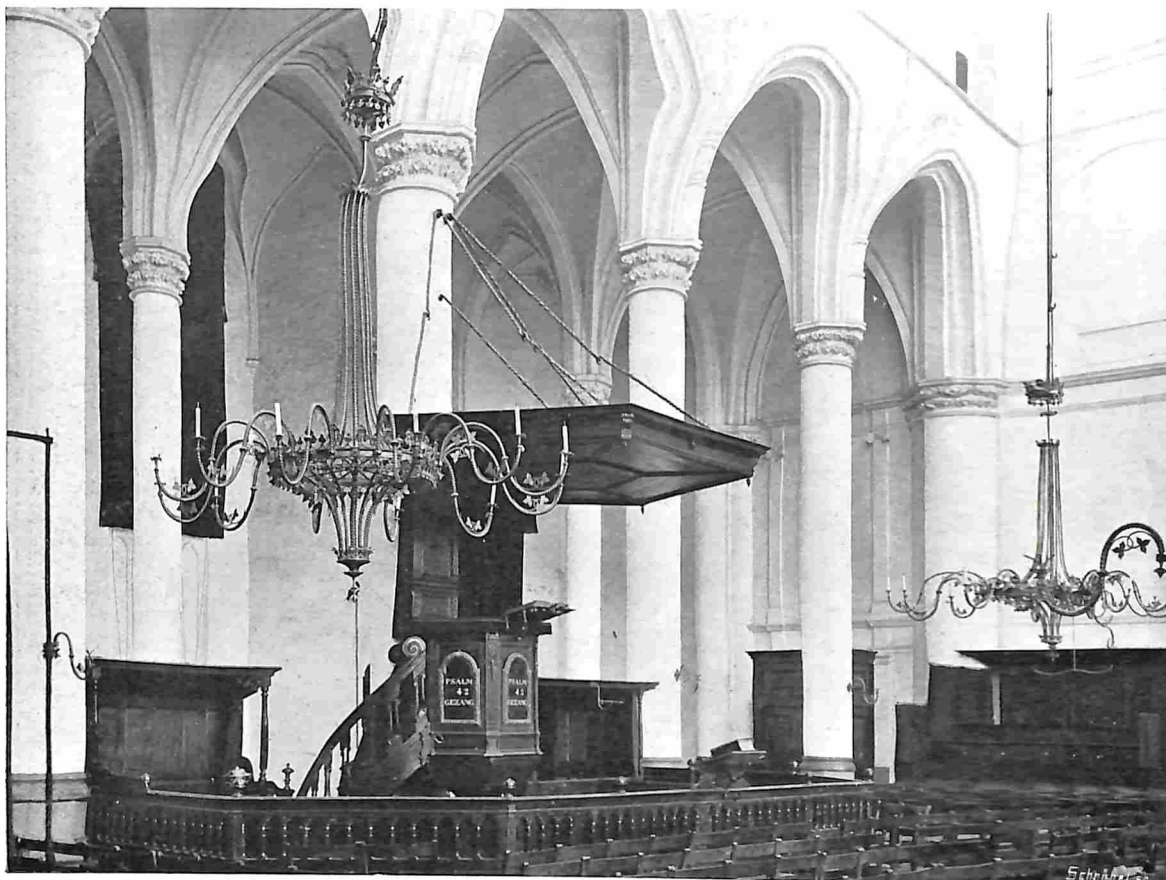

Foto J. Magielse.

PREEKGESTOELTE IN DE GROOTE KERK TE GOES.

dag met klappermelk ingewreven om het goed lenig en glanzend te houden.

Den avond vóór den grooten dag, leidt men hen het huis binnen. Een groot, dubbel gordijn sluit de plek af, waar het dier rust. Een kring van vrienden en kennissen houdt de wacht, opdat geen onheil den stier genake of mogelijke vijanden hem met goena-goena 7) bewerken.

Dikwijls ook wordt de hulp van een doekoen ingeroepen, die voor geld gebeden opzegt om de overwinning te verzekeren. Den geheelen nacht blijft het beest in huis, terwijl vrouwen en kinderen in de loemboeng 8) moeten slapen.

Voor hij in feestelijken optocht naar de renplaats gebracht wordt, houdt men nog een toespraak, waarin al de deugden van zijn voorvaderen en hunne overwinningen geroemd worden. Het kwam mij voor dat dit meestal ontzettend gezwollen en dikwijls van a tot z gelogen is.

Dit alles vertelde de patih mij in zijn sterk geaccentueerd Hollandsch, dat zoo naïef en grappig klonk.

De dieren, die nu gereed stonden, waren prachtbeesten: hun vel glansde, je kon er iederen spierbundel doorheen zien spannen. Ze staken de koppen in de lucht, hun schoone, goudbruine lijven rildten.

Weer werd het sein tot afrijden gegeven, maar honderd meter ver, struikelden de twee links aan de baan. Dieren en rijder rolden in het water, de beesten woest trappend, de slanke pooten in de lucht. Eén kon niet op komen, maar de man was weer op de been, anderen kwamen toelooopen om te helpen. Eindelijk stonden ze weer, een treurige, vuile afschaduwing van hun straks zoo glanzende pracht. De oude kerel, die vroeger zijn verrukking uitgejubeld had, was nu in dezelfde mate wanhopig. Hij liet zich languit voorover vallen in het rondom hem oppletsende water, stond kruipend op, liep een paar passen, liet zich weer vallen en schepte met een halven klapperdop modder op zijn hoofd. En steeds maar stootte hij een klaaglijk adoe — adoe — uit.

Het rennen ging door; altijd was er wel een span, dat den prijs won, al bleef de mededinger aan het begin steken. Na een uurtje werd het roemgelijk. Bijna geen der jockey's haalde het eindpunt, ieder oogenblik lagen ze in de modder, sprongen de dieren aan den kant.

Kleine stierkalven werden nu opgeleid, die moesten zich trainen voor het rennen. Sommige liepen al dapper, zelfs waren er twee, die den oprit bereikten. Langzamerhand gingen de menschen weg. Na twee uur was alles afgelopen.

MIEN VERMEULEN—DUINKER.

1) Deze rennen zijn een zeer geliefd Madoereesch volksvermaak. Men vindt ze alléén daar, waar Madoereezen zijn, te weten op Madoera en in Java's Oosthoek. 2) Atap = dekriet. 3) Patih = hoogste inlandsche ambtenaar onder den regent. 4) Kain = lap, kleedingstuk. 5) Tandak = dansen op inlandsche wijze. 6) Djeroek = chinaasappel. 7) Goena-goena = toovermiddelen. 8) Loemboeng = rijstschuur.

Limburgsche Legendes en Sagen.

DE LINDEBOOM VAN CANNE (L.)

IN den Frankischen tijd sprak men recht in de schaduw eener groote linde. Dat gebruik heeft zich in Limburg op verscheidene plaatsen ook later voortgezet en zoo zegt Steffens in zijne Geschiedenis der aloude heerlijkheid ter Horst bl. 117: „In Ter „Horst (L.) geschiedde de rechtspleging onder „eene eeuwenoude linde op den voorhof van „den burg, waar nog den 22^{en} Aug. 1636 voor „rechter en schepenen de allodiale helft der „heerlijkheid overging” voor den huise Horst onder die Linde. Deze boom, met takken dikker dan de stam van een gewonen boom, bestond nog in 1840 en is eerst in de vorige eeuw geveld.

Ook te Canne bij Maastricht werden de vonnissen onder de linde geveld. Het volk bevaart daarover in een gedicht eene legende.

Het lied begint met eene schildering van den boom en zijne bestemming en is geschreven in het dialect der streek.

Kint geer 1) in Canne deen auwe lin, dee tege
De berg, kort aon 't klein kapelke steit,
Zen blajerkroon 2), die is zoe dik, det rege
Noch zonneshiin, noch wint terdoor en geit.

Er steit nog tao es beeld van vreuger tije 3)
Wie op die plaots, nao eige wetsgebod
De rechters in de lommer en et vrije
Hun oordeil spraoke onder d'ouge van God.

1) Limb. beleefdheidsvorm voor U of Gij. 2) blade-renkroon. 3) tijden.

Nu volgt de beschrijving eener rechtszitting:

Ins zaote dao de schepes 1), alle zeve
— 't Is lang gelèje, wie 'ch geschreve von^d) —
Um 't recht te hauwe euver dood en leve
Terwijl rondum vol vreis et vollek ston^d).

Eene weduwe was beschuldigd haar kind in de snelvlietende Jeker verdrinken te hebben. Kwade tongen hadden haar het ongeluk toegedicht. Zij was onschuldig.

En niemand spraok veur heur, ze laog in traone.
Die errem ziel, verlaote en verach^t)
Mer toch, ze hoort heur innerlik vermane
En stum, die 'n heimelik vertrouwe brach^t).

De schepenen zaten stil; het volk sprak niet, geen blaadje bewoog zich, de zon scheen in vollen glans, toen de Schout zich plechtig verhief. Strak was zijn gezicht, scherp zijn spraak, streng zijn eisch. Hij zette kracht bij aan zijn woorden door de schepenen dringend op hun plicht te wijzen. Als een vloek uit oude tijden klinkt zijn vermaan!

„Zoe min es 't noe in zomerhits kaan snieë 2)
„En 't nach kaan ziin in volle dageschiin,
„Zoe min maag geer gebruik en wet versmieë 3)
„En zal dees vrouw zich vrijgesproke zien.”

Maar kwalijk heeft de Schout gesproken, of duistere wolken komen als hollende rossen opzetten, zij schieten zwarte gevaarten door het luchtruim, de zonne wordt verduisterd, het volk met schrik geslagen, vlucht, en hagel en sneeuw vallen in dichte jacht langs den boom.

En eeder schrikden euver wat gebeurde
Mer wach! dao zaog me nog e wonder mie 4)
Wie kort er op de zon weers alles klaörde
Doe waos de boom gaans ouverdèk met snie. 5)

De hemel had gesproken. De schepenen traden bijeen en

1) Schepenen; in Limburg noemt men de wethouders nog schepenen. 2) Sneeuwen. 3) versmaden. 4) meer. 5) sneeuw.

Foto J. Magielsse. HET ORGEL IN DE GROOTE KERK TE GOES.

CACTEËËN.

I. *EPIPHYLLUM TRUNCATUM*, MLE E. ANDRÉE.

het korte vonnis wees vrijspraak. De hardvochtige Schout werd een zacht rechter, beschermer van weduwen en weezen. De oude linde overleefde allen en is nog onze tijdgenoot.

A. F. VAN BEURDEN.

EEN honderd jaar terug had de cultuur van Cacteeën en aanverwante planten heel wat meer omvang dan thans het geval is. Wel ziet men hier en daar nog wel eens een enkele Slangencactus (*Cereus flagelliformis*) of een Epiphyllum (afb. I), doch daartoe bepaalt zich dan gewoonlijk ook wel alles wat men in ons land op 't gebied van Cacteeën ziet. Eigenlijke verzamelingen, doch dan nog allesbehalve up to date, treft men, met uitzondering van die in onze hortussen en Artis te Amsterdam, zoo goed als niet meer aan.

Dit is in hooge mate betreurenswaardig, te meer, omdat men in 't buitenland niet stil gezeten heeft en aldaar door kruisingen en voortdurende importaties, zulke uitstekende resultaten verkregen zijn, dat menig plantenliefhebber verwonderd staan zou over de uiteenlopende en dikwijls karakteristieke vormen, zoo-wel als over den rijkdom van bloemen van allerlei soort en kleur.

Aan de ijverige bemoeiingen van den bekenden handelskweeker Frantz de Laet te Contich bij Antwerpen en van anderen heeft men het te danken, dat 't aantal bekende soorten en variëteiten thans reeds een zeer groote lijst vormt. In Paraguay, Mexico, Peru en in andere staten van Noord- en Zuid-Amerika wordt voor hen door bekwame plantkundigen voortdurend verzameld. Dit zoeken en verzamelen gaat dikwijls met groote moeilijkheden en bezwaren gepaard en dat de kosten, daaraan verbonden, aanzienlijk zijn, laat zich gemakkelijk verklaren.

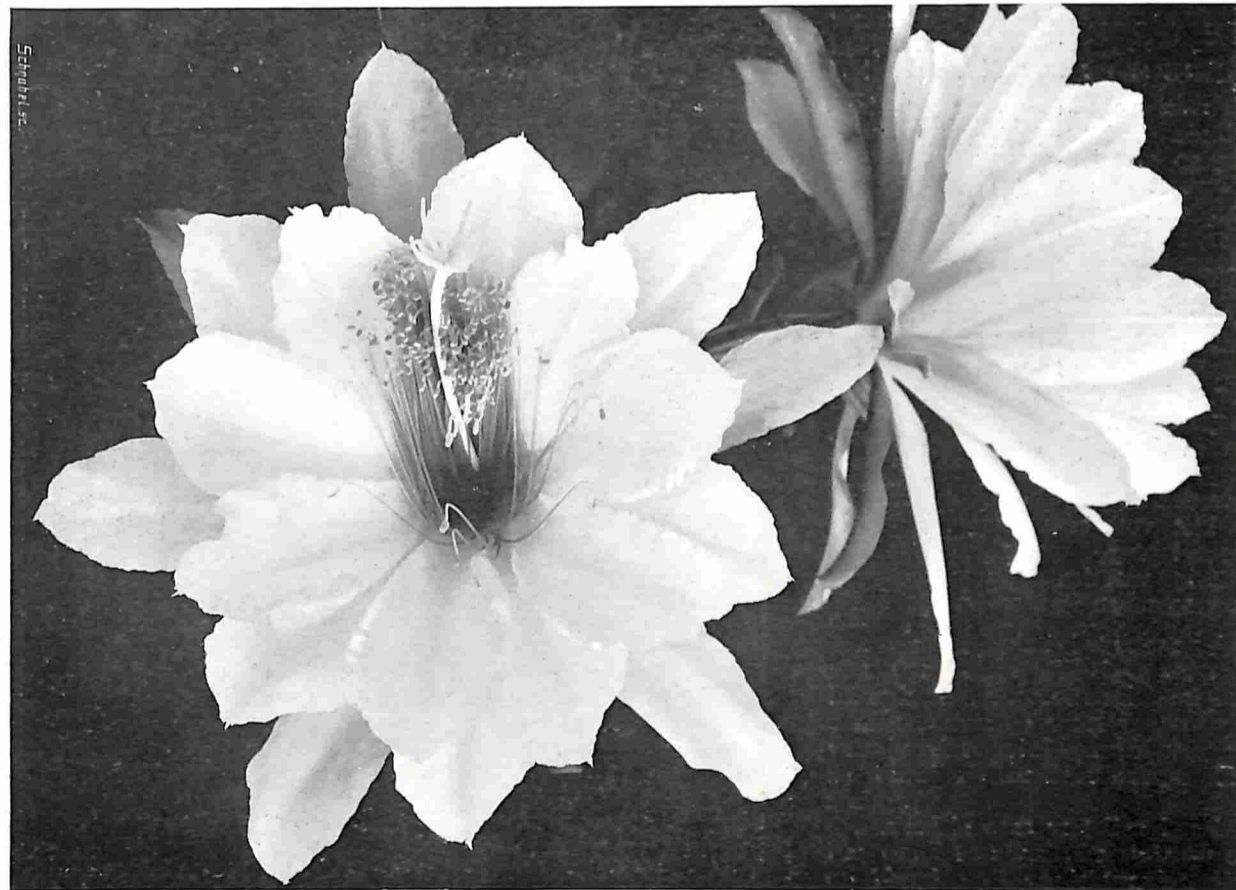
Dat ook in ons land te eeniger tijd aan deze eigenaardige planten weer de aandacht geschonken zal worden, daarvoor zijn reeds alle symptomen aanwezig en dit is dan ook de reden, dat ik trachten wil er de attentie van plantenliefhebbers op te vestigen.

Is eenmaal eene schrede op dit gebied gezet, dan volgen er wel meer en daarvan zal 't gevolg zijn de opleving van een cultuur, die men hier ten onrechte schromelijk verwaarloosd heeft. Met de kennis van Cacteeën is 't bij ons publiek treurig gesteld: het algemeene oordeel dat men er over heeft, luidt: Cactussen zijn vervelende, stijve, prikkende dingen, die weinig bekoorlijks hebben en waaraan men eigenlijk weinig heeft. Deze beoordeeling verraadt absoluut gemis aan kennis, 'tgeen anderzijds ook niet te verwonderen valt, waar een leerschool ontbroken heeft. Onvoldoende kennis en vooroordeel zijn moeilijk te overwinnen zaken. Het enige wat daartegen te doen valt is 't publiek, vooral door aanschouwing te leeren, dat een Cactus niet altijd zulk een stijf ding behoeft te wezen en dat men wel degelijk er iets aan heeft, 't zij uit een oogpunt van interessante vormen (die men ook leeren moet naar waarde te schatten), 't zij uit een oogpunt van bloemenpracht.

De cultuur van de meeste Cacteeën heeft voor, dat men niet in 't bezit behoeft te zijn van eene warme kas en dat zij, door de weinige eischen, die zij stellen, voor kamer-cultuur zoo uitermate geschikt zijn.

Natuurlijk moet men er rekening mede houden, dat deze planten uit heete luchtstreken afkomstig zijn en hoewel 't meerendeel uitstekend een zekere mate van koude verdraagt, mag de temperatuur doch in geen geval beneden 't vriespunt dalen. Enkele Cacteeën, zooals sommige *Opuntia's* (zie afb. V), zijn winterhard en kunnen ook in ons land, mits tegen felle koude winden beschermd en op een luwe plaats in een goed vochtdoorlatenden bodem geplant en gedurende de vorst licht met dennentakken bedekt, uitstekend in den vollen grond gekweekt worden, waar zij dan een eigenaardig effect maken en zooals 't kweekbed op afb. V zien doet, ook rijk willen bloeien.

De meeste andere soorten kunnen in ons klimaat alleen des zomers buiten ver-

II. *PHYLLOCACTUS*, MLE ROSE WEINGARTEN.

blijven en wanneer dan voor voldoende water en besproeiing zorg gedragen wordt, doet hen dit zeer weldadig aan en heeft het zelfs een krachtige ontwikkeling ten gevolge.

Alleen drage men zorg ze te beschutten voor harde winden en ze te plaatsen op een min of meer schaduwrijke plek. Al moge dit laatste vreemd klinken, toch is 't vereischte, wil men zijn planten niet geel zien worden. Het is een foutief begrip te meenen, dat Cacteeën 's zomers weinig water noodig hebben. Alleen, wanneer 't najaar wordt en gedurende den winter, dus naar gelang de temperatuur afneemt, moet men spaarzamer met water worden. Naarmate de koude toeneemt, neemt de groei af, totdat eindelijk gedurende den winter, de zoogenaamde rustperiode intreedt. In dien tijd moet uiterst voorzichtig water gegeven worden en dan ook niet meer dan noodig is, om de aarde van den pot voor absolute uitdroging te bewaren.

Te veel vocht heeft in dien tijd verrotting en 't sterven der plant ten gevolge. Evenmin, als in den zomer, mogen ze, zooals trouwens geen enkele plant, bedekt zijn met een stoflaag. In 't warme jaargetijdje kan deze gemakkelijk door flinke besproeiing verwijderd worden, doch in den winter is het verstandig dit middel niet toe te passen en moet men al naar gelang van de groeiwijze zijn toevlucht nemen tot een zacht borsteltje, een lap, een spons of iets dergelijks. Het spreekt vanzelf, dat Cacteeën, die 's winters in bloem komen, zooals enkele Phyllo-Cacteeën (afb. II) en Epiphyllums (afb. I) wel vocht noodig hebben en dat men eerst na 't uitbloeien spaarzamer met water worden moet.

Wat sommige Cacteeën aan de belangrijkheid hunner bloemen te kort komen, vergoeden ze aan den anderen kant dikwijls weer ruimschoots door een hoogst eigenaardig voorkomen.

Men zie bijv. maar eens naar afb. IV, waarop afgebeeld wordt de *Cephalocereus senilis*, een plant met lange dunne grijze haren, die den indruk maakt van 't hoofd van een ouden man en waarvan de Hollandsche benaming dan ook grijsaard is; naar afb. VI, weergevende de *Echinocereus De Laetië* in bloei en eenigszins op afb. IV gelijkende; naar de *Cephalocereus Chrysomallus* (afb. VII). Verder naar de interessante *Mamillaria senilis* (afb. VIII), met bloemen, van binnen geelrood gekleurd, met violette streep over de bloembladeren; naar de *Rotsactus* (*Cereus peruvianus monstrosus* (afb. X), welke door zijnen grilligen bouw aan een rotswerk denken doet; naar de *Mamillaria mutabilis*, en verder naar *Echinocactus capricornus minor* (de variëteit *E. cap. major* is om de lange naar boven groeiende stekels eigenlijk nog interessanter); naar de *Echinocactus Salm-Dyckianus*; naar de bloeiende *Echinocereus*; naar de *Echinocactus denudatus* var. *paraguayensis* en naar nog een groot aantal soorten en variëteiten, die door hun ongemeenen bouw, hun stekels of door hun haren ongetwijfeld de aandacht trekken.

Dat sommige Cacteeën, zooals de Phyllocacteeën om hunne schoone bloemen verdienen meer algemeen bekend te worden, dat bewijst voldoende de afbeelding II. Men beschouwe maar eens nauwkeurig de mooi gevormde, zuiver witte, aan den rand licht geplooid bloemen van de variëteit *Mlle Rose Weingarten*.

Mij dunkt, het kan niet anders, of dergelijke bloemen moeten de attentie trekken van allen, die wat voelen voor planten. Niet alleen allerlei nuanceeringen van rose en rood, doch ook van zalmkleurig tot oranje-rood treft men onder de Phyllocacteeën aan. Het is dus geen wonder, dat men zich in 't buitenland op de cultuur ervan toegelegd heeft en dat men nieuwe soorten is gaan winnen. De resultaten zijn dan ook schitterend geweest en 't aantal variëteiten, die nu bekend zijn, vormen te zamen reeds een uitgebreide lijst. En wat heeft men van dat alles nu hier bemerkt?

III. *CEREUS GRANDIFLORUS* MET BLOEM EN KNOP.

Niets, immers absoluut niets. De Hollander is ingedut bij zijn traditioneele potjes met bloemen, die men van ouder tot ouder gekweekt heeft. Nu ja, zoo af en toe duikt er wel eens wat nieuws op, doch over 't algemeen blijft 't vrijwel bij de soor-

IV. *CEPHALOCEREUS SENILIS*.

ten, die men reeds van kindsbeen af gezien heeft. Het eenige verschil is, dat die soorten op zich zelf verbeterd zijn, doch daarmee is dan ook wel zoo wat alles gezegd. Daarbij komt nog een belangrijke factor en dat is onze zuinigheid. We zijn hier over 't algemeen niet gewend geld te besteden aan bloemen. Zeker er is een kentering merkbaar! Men leert langzamerhand de groote versieringswaarde van bloemen en planten voor onze huizen kennen, men krijgt meer oog voor 't vroolijke. 't aantrekkelijke van een vertrek, van een tafel, met bloemen versierd, maar toch zijn we er nog ver van af om bloemen als een noodzakelijke levensbehoefte te beschouwen, en toch moeten we dien kant op.

Keeren we na deze kleine uitwijding tot onze Phyllocactus terug.

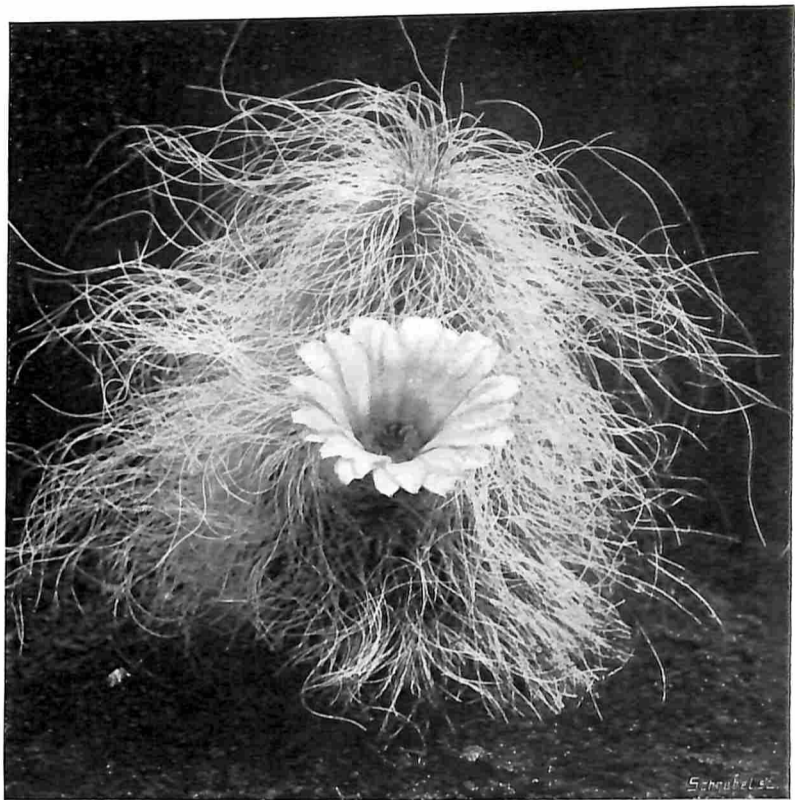
Deze soort heeft behalve hare bloemen nog voor, dat ze ook als plant een goeden indruk maakt. De Phyllocactus var. aurore boreale bijv. vormt slanke ingesneden takken, die den indruk maken van levendig gekleurde eikebladeren; de Phyllocactus Hookeri heeft een groeiwijze die aan een varen denken doet, enz. enz. Behalve de Phyllocactus, behoort ook de Epiphyllum truncatum (afb. I) tot de goede bloeiers. Gewoonlijk ziet men deze in kroonvorm op een stammetje gekweekt. Dit is niet de natuurlijke groeiwijze, doch men heeft dan te doen met eene veredeling op een stamvormende aanverwante plant, nl. op de Pereskia. De kleuren der Epiphyllumbloemen zijn van wit tot vleeschkleurig naar karmijn. De bloeirijkheid van tal van variëteiten is dikwijls zeer goed, zooals voldoende uit de afbeelding van de variëteit Mlle E. Andrée (afb. I) blijkt. Er zijn evenwel nog meer Cacteeën, die om hunne schoone bloemen genoemd mogen worden, bijv. onder 't geslacht Cereus. Nemen we dan in de allereerste plaats de zeldzaam schoone Cereus grandiflorus (afb. III), de zoogenaamde Nachtcactus, wier wonderschoone bloembladeren zich alleen 's avonds en 's nachts ontsluiten; verder de Cereus rostratus uit Mexico afkomstig en ook wel Cereus hamatus genoemd, en eenige overeenkomst met de grandiflorus vertoonend; vervolgens de Cereus Baxaniënsis, de Cereus Pitahaya (uit Uruguay) en meer van dit geslacht.

We zullen nu van de verschillende Cacteeën afstappen en dit artikel besluiten met nog eenige wenken, die de a.s. liefhebbers te pas komen kunnen. Over 't gieten en besproeien is reeds 't een en ander gezegd. Nog er aan toegevoegd kan worden, dat men in 't voorjaar, wanneer zich teekenen van ontwikkeling gaan vertoonen, naar gelang daarvan en naar gelang van de temperatuur ruimer met water geven zijn moet.

Als uitsteke... de aarde om Cacteeën in te planten, neme men: een goede vermenging van één deel tot poeder geklopte droge klei of leem, één deel grof rivierzand vermengd met fijn geslagen kalkpuin en één deel goed verteerde bladaarde met verteerde, doch nooit ofte nimmer versche koemest vermengd. Als standplaats geve men een raam op zoodanige plaats, dat de planten, of ochtend- of namiddagzon hebben, dus geen felle middagzon, tenzij deze door marquizen, rolluiken of schermen, getemperd is. Hetzelfde geldt evenzeer bij kascultuur, terwijl men in den zomer hierbij bovendien zorgen moet voor een vochtige warmte. Mochten er onder de lezers en lezeressen van dit tijdschrift zijn, die door dit artikel zich aangetrokken zijn gaan voelen tot de cultures van deze planten, dan kan ik niet beter doen, dan hen voor 't aanschaffen te verwijzen naar den reeds in dit

V. WINTERHARDE OPUNTIA'S IN BLOEI.

VI. ECHINOCEREUS DE LAETIE.

artikel genoemden kwecker, den Heer Frantz de Lat te Còntich bij Antwerpen, omdat zij bij onze Hollandsche bloemisten er toch te vergeefs om zouden aankloppen en 't meerendeel vermoedelijk niet eens weten zou van waar deze planten te betrekken 1)

B. J. KROL.

* * *
1) Wij gelooven dat de schrijver zich hierin vergist. Wanneer een liefhebber zich tot een goed kwecker hier te lande wendt, dan moge die al geen Cactussen in voorraad hebben — omdat zij niet gevraagd worden — leveren kan hij ze er wel. De schrijver schijnt niet te weten, dat onze kweekers niet bij de buitenlandsche achterstaan.
RED.

Mijn vriend Jack of de wonderlijke avonturen van een amateur-fotograaf.

(Vervolg).

„WANNEER je altijd zeker bent van mooie sneden, is als je de afdrukken op zink afsnijdt. Ook oude negatieven, goed van hypo gezuiverd en gedroogd, zijn uitstekend voor onderlagen, met de gelatinezij naar boven altijd.

„Wanneer je karton gebruikt, plak ze daar netjes op zonder vlekken op den rand te veroorzaken en zandkorrels onder je papier te laten. De grootste fout die in het algemeen gemaakt wordt is het gebruik van te veel stijfjel. Och, zoo weinig is maar noodig.

„Kwasten gebruik ik nooit bij 't opplakken. Ik doe het altijd met mijn vingers, hetgeen twee voordeelen heeft. Ten eerste kan je de stijfjel zoo dun uitstrijken als je zelf wilt en ten tweede voel je direkt elk ongerechtigheid in den vorm van zand of vezeltjes, die zich nog in je stijfjel bevindt. Want iedereen weet hoe vervelend het is een eens opgeplakte foto weer los te maken om te gaan jagen naar die kleine oneffenheidjes.

„Ook moet je niet vergeten het karton vóór het opplakken der foto fink af te stoffen.

„Een schoonen bak water houdt je steeds gereed om je vingers af te spoelen, benevens natuurlijk een schoonen afdroogdoek. Dit zou ik je aanraden om geen vuile vingers op je karton of afdruk te krijgen, want sommige kartons zijn zoo gevoelig voor vlekken, dat je deze er nooit meer uitkrijgt en een beduimeld karton bederft je heele foto. Andere kartons laten het toe dat je stijfjelvlekken met schoon water verwijdert zonder moeten achter te laten.

„Het is niet alleen een fout van beginners, maar zelfs van wat wij noemen goede werkers, zich zoo weinig aan dat afwerken gelegen te laten liggen.

„En toch, Jack, is het een van de moeilijkste dingen: natuurlijk niet dat beetje stijfjel opsmeren enz. maar b.v. een passende kleur karton voor een zekere foto te krijgen.

„Nu komen de opzetpapieren, die je tegenwoordig in meer dan veertig tinten krijgen kunt, ons daarin zeer te hulp, ofschoon ze dikwijls door hun overgroote keuze, deze weer moeilijk maken.

„Ik zal je eens vertellen hoe het mij gewoonlijk gaat. Ik heb b.v. een foto afgedrukt waar ik erg mee in mijn schik ben b.v. op bromide of gaslichtpapier. Ik krijg die mooie zwartblauw fluweelen tint die je zoo mooi vindt. Ik ben erg blij, maar toch denk je, jongen, zou dit of dat niet 't beter doen in sepia of

bruin of welke kleur ook en je gaat probeeren. Heb je nu je kleur gevonden, die je het beste aanstaat, dan probeer je die op je opzetspapieren en kies dat, wat er het beste bij past natuurlijk.

„En dat doe ik ook met de overige foto's in de andere kleuren en dan vergelijk ik ze onderling.

„Ook elke afdruk voldoet me niet. Het gebeurt dikwijls dat ik van een heel mooi ding vier verschillende afdrukken maak, want een ietsje lichter of donkerder kon zoo veel schelen, meer maken dat een voorwerp meer naar voren springt of meer in toon is met je geheel.”

Jack scheen al spelend met zijn horlogeketting aandachtig te luisteren, doch ik kon zien dat zijn gedachten afdwaalden; hem lag iets op het hart en hij wist niet hoe er mee voor den dag te komen.

Eindelijk zei hij op zenuwachtigen toon:

„Ik ben stom geweest en weet warrampel niet hoe mij er uit te redden. Zeg jij, die er toch niets om maalt of de menschen je werk mooi of leelijk vinden, ja die zelfs nog nooit een foto hebt ingezonden voor een tentoonstelling en er al plezier genoeg in schijnt te vinden zelf je werk te bekijken, zou je me misschien niet... ja, zie je, ik zou het natuurlijk later wel weer goed maken en er een verklaring voor vinden...”

Ik viel hem hier snel in de rede, daar ik niettegenstaande al zijn fouten toch te veel met hem ophad, om hem zich te laten vernederen tegenover mij.

„Nee, kerel, zie je, dat doe ik niet, en jij meent dat ook niet, daar ben je met al je fouten veel te fatsoenlijk voor, om mijn werk voor het jouwe te doen doorgaan, en later zou je er niet alleen zelf spijt van hebben, maar je zou ook voor altijd tegenover je kennissen geblameerd zijn. Hoe licht zou het niet kunnen gebeuren dat toevallig iemand, die ook jou kent, mijn werk eens zag!

„En dan, ofschoon ik geen jacht maak op effect of liever prijzen, medailles en al dat gepoespas en reeds meer dan volstaan ben als ik op mijn werk niets meer meen te kunnen aanmerken, zou ik toch nooit mijn eigen schepping als het ware verloochenen. Je zit toch even goed, om het zoo eens uit te drukken, in je foto, als een schilder in zijn schilderij en een schrijver in zijn werk. Het is toch geen doode kunst, zooals zoovelen ons willen doen gelooven.

„Kijk, ik zal je eens zeggen wat met mij gebeurd is, toen ik ongeveer vijftien jaar geleden van hier vertrok, voorgoed zoo als zelfs mijn beste vrienden dachten. Een van mijn intiemste op het gebied van fotografie had op het laatste oogenblik mij bewogen hem een van mijn mooiste collecties negatieven te leenen, ik geloof onder voorwendsel er lantaarnplaatjes van te maken. Het was een keurcollectie en niemand, behalve hij, had ze ooit gezien. Op het allerlaatste oogenblik, toen ik geen tijd meer had ze na te zien, kreeg ik ze terug, en toen ik aan de andere zij van den oceaan arriveerde en mijn collectie bekeek, bleek ten eerste dat vier of vijf van mijn allerbeste negatieven verdwenen waren, en toen ik veertien jaar later weer eens toevallig een oud fotografisch tijdschrift in handen kreeg, verbeeld je mijn verwondering, toen ik daar mijn werk zag gereproduceerd, onderschreven met den naam van mijn intimus, die reeds een heele Piet in de fotografische wereld geworden scheen, ten minste te oordeelen naar het begeleidend artikel.”

„Hé, dat is gemeen, en laat je dat maar zoo zitten?”

„Ach, ik maal er niet om. Eerst had ik gedacht eveneens met een begeleidend schrijven kopieën van die serie foto's, die nog in mijn bezit waren, naar de redactie te zenden, maar ik ben er van teruggekomen. Maar indien ik ooit exposeer, dan kun je er zeker van zijn dat het deze zijn. Dan zal de aap wel uit de mouw komen.”

„Maar, beste Doctor, welk werk raadt ge me aan te maken, dat het best geschikt is voor een tentoonstelling?”

„Alles wat je maar wilt, als het maar goed is, landschappen, groepen, portretten, interieurs, genrebeeldjes...”

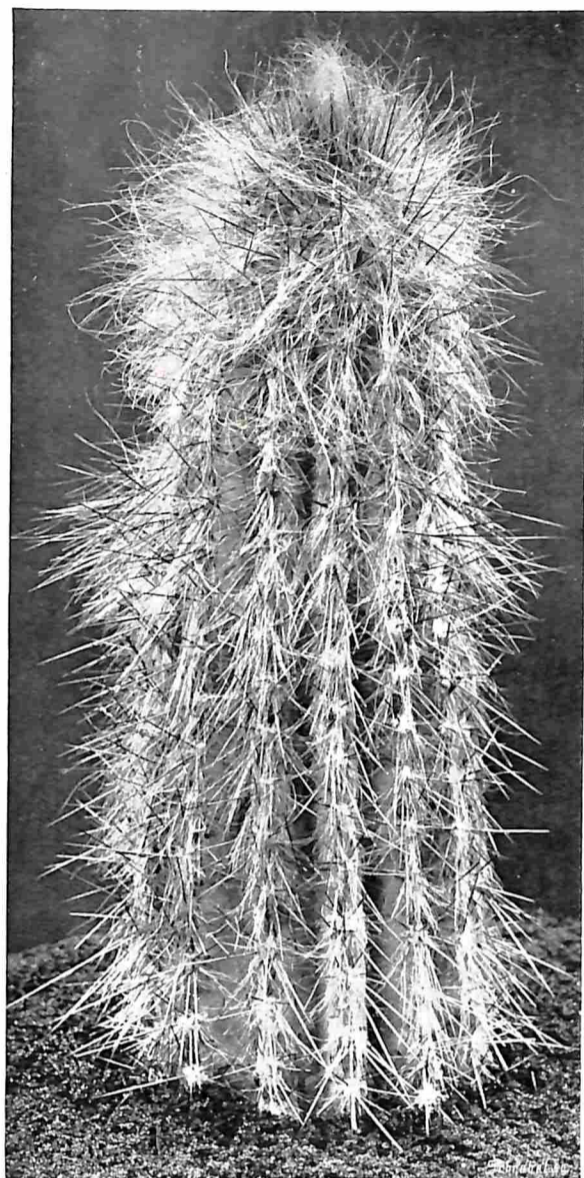
„Wel dan, weet je wat ik doen zal, dan maak ik zoo van alles wat, zoo'n soort van allerhande. Nu adieu, hoor, tot later.

„Je begrijpt, wat ik je zoo even wilde vragen, was maar gekheid hoor,” en daarmee ging hij heen. (*Wordt vervolgd*).

BLADVULLING.

Een onfeilbare graadmeter voor het gemoedsleven van een volk en een mensch is hun omgang met en hunne behandeling van dieren.

B. AUERBACH.

VII. *CEPHALOCEREUS CHRYSOMALLUS*

STRAATPLANTEN.

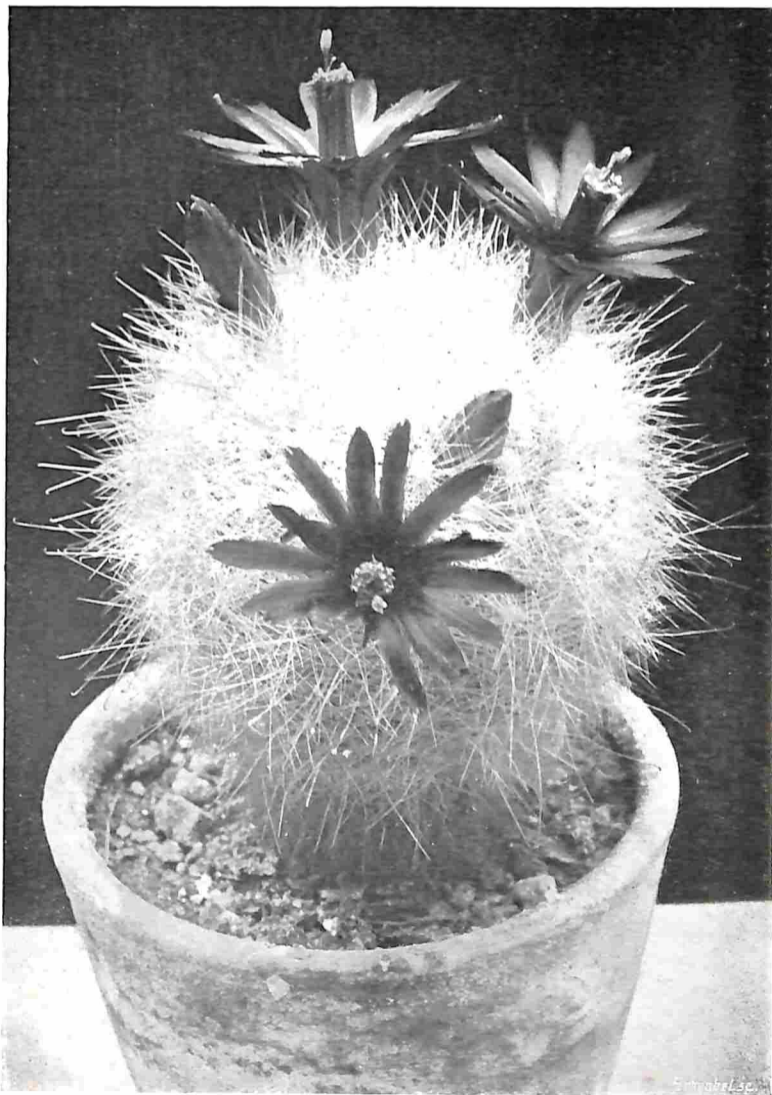
ER is nog maar weinig te zien van ontwakend plantenleven. 't Werkt overal, maar grootendeels nog in 't verborgen en de eerste voorjaarsbloemen zijn alleen te vinden op windstille, zonnige plekjes. Bovendien zijn die eerstelingen nu juist niet gemakkelijk in hun keus van standplaats, zoodat men er in de stad niet naar hoeft te zoeken.

Maar zijn er dan wel stadsplanten, of liever straatplanten? Natuurlijk, in parken en tuinen worden ze in overvloed gekweekt, en op pleinen en langs grachten zijn er in alle steden wel boomen, alleen of in lange rijen. Doch menigeen zal er de stad niet op aanzien, dat ze er, afgezien van die kweekproducten van den mensch, nog een eigen flora op na houdt.

Zeker; de groote, drukke stad heeft haar woestijnen. Dat zijn de winkelstraten met veel passage en asfaltbestrating, het zijn de pleinen met trams en rijtuigen en krieuwelende menschen, waar ieder deeltje van 't bodemoppervlak dagelijks den druk van voetstappen en wielen te verduren heeft. Daar groeit niets, behalve wat de mensch er zelf neerzet en onderhoudt.

Doch in stillere buurten en daar, waar 't plaveisel niet bijzonder goed onderhouden wordt, vertoonen zich wilde planten, armoedig en schraal wel, maar hoe kan dat anders? Eigenlijk is 't verbazingwekkend, dat onder zulke omstandigheden nog plantenleven mogelijk is.

Heel wat gunstiger condities bieden de wallekanten. Daar is nooit gemis aan water, en waar water is groeien ook planten. Op oude muren kunt ge een heel primitieve „rotsflora” ontwikkeld vinden. Wel zijn muren, die voor plantengroei geschikt zijn, in een goed onderhouden stad schaarsch, maar er zijn er toch.

VIII. *MAMILLARIA SENILIS*.

IX. ECHINOCEREUS IN BLOEI.

Zoekt ge er naar, dan zult ge zien, dat achterbuurten, steegjes en hofjes heel wat meer opleveren, dan de meer aristocratische wijken. Voor de wilde planten is 't gewoonlijk dáár 't beste, waar de natuur nog een beetje haar invloed mag doen gelden; verwaarloozing van straten en gebouwen brengt in den regel een vermeerdering van 't aantal straatplanten mee.

Zijn, in een gegeven stad, de meeste wilde planten te vinden in de stillere en vooral in de minder goed onderhouden stads-gedeelten, hetzelfde valt waar te nemen bij vergelijking van steden onderling. In kleinere steden is meer te vinden dan in hoofdplaatsen, de plantengroei der straten is er niet alleen rijker maar ook „deftiger”. Want in de groote stad groeien hoofdzakelijk de allergeeueste onkruiden, planten die eigenlijk onder de ongunstigste omstandigheden het leven weten te behouden en die, na de ergste mishandeling door paardehoeven, menschenvoeten, bezems, wielen enz. toch weer opknappen en doorgroeien. In kleine steden groeit nog wel eens wat anders dan een paardebloem tusschen de straatsteenen. Zoo heb ik eens in Harderwijk eenige tientallen bloeiende riddersporen tusschen ronde keien gezien. En dat was nog midden in de stad.

Komen we wat meer naar buiten, in de buurt van 't station, aan een haven, op een fabrieksterrein, dan bestaat dadelijk de kans om talrijke plantaardige vreemde dingen te ontmoeten. Hier geldt: hoe meer verkeer en goedertransport, hoe meer vreemde planten. Er groeit van alles door elkaar: Zuid-Europeanen, Hongaren, Amerikanen vooral, maar soms nog vreemder gasten. Sommigen kunnen 't in de vreemde omgeving en in ons berucht klimaat heel goed stellen, de meesten sukkelen den zomer door en sterven dan voorgoed af ... of ze eindigen hun bestaan in een groene bus. Dank zij den ijver der plantenverzamelaars zou een lijst, waarop al die min of meer tijdelijke Nederlanders vermeld stonden, een paar kolom beslaan.

X. CEREUS PERUVIANUS MONSTROSUS, ROTSCACTUS.

Zoo was er in Amersfoort aan de Eem een plekje, vlak bij de stad, waar allerlei afval werd neergeworpen. Daar groeide nu letterlijk van alles! Aardappels en rogge, begonia's en asters, gele cruciferen met den soortnaam: „pannonicus. -a, -um” en dus van min of meer Hongaarschen afkomst. Ik heb er zelfs palmen gevonden (Phoenix en Kentia)!

Dat zijn natuurlijk toevalligheden, ze mogen niet meetellen bij 't opmaken van een lijst van „straatplanten”. Waarschijnlijk zullen de meeste lezers denken, dat zulk een lijst al een heel korte zal zijn. Toch niet! In iedere stad van ons land leeft tusschen de straatsteenen, op muren en daken, in dakgoten en op binnenplaatsen een heele flora.

Schijnbaar is dat een allegaartje. Doch bij nader inzien blijken al die planten op de een of andere manier bijzonder geschikt te zijn, of voorbereid te zijn, om als straatplant te kunnen leven. Zoo zijn er vele bij, wier zaden of vruchten bijzonder gemakkelijk door den wind verspreid worden. Als voorbeeld kan de paardebloem dienen, die ge zeker wel eens, in een benauwd hoekje gedrongen en met weinig ontwikkelde bladrozet, hebt aangetroffen, maar die op haar treurig standplaatsje toch evengoed haar goudgele lintbloemen wijduit liet stralen, als ze maar door een zonnestraaltje er toe werd opgewekt.

Van andere planten bezorgen musschen, kraaien en spreeuwen 't zaadtransport. Ik denk bijv. wel, dat er ergens bij u in de buurt, misschien wel op uw eigen dak, een lijsterbes in een dakgoot woont. Door de vogels is 't zaadje er, onopzettelijk natuurlijk, gebracht en tegelijk van mest voorzien, maar waar 't jonge boompje eigenlijk van leeft, is dikwijls een raadsel.

Nog andere planten brengt de mensch zelf op 't plekje, waar ze hem later verbazen. Aan zijn kleeren of soms aan zijn schoenen, zitten dikwijls hakige of kleverige zaden. Zoo komen we aan de malva's, aan 't tandzaad, soms ook aan vergeet-mij-nietjes.

Bij 't straatschrobben zorgt de bezem er voor, dat allerlei kleine zaden verder komen, dan ze 't onder gewone omstandigheden zouden gebracht hebben.

En bijzonder gewichtig is de regen. Na een zomerschen plasregen loopen kleine beekjes tusschen de steenen door naar de gracht of, langs een hellende straat naar beneden. Zoo worden zéér veel plantensoorten verspreid, die kleine, gladde, ronde zaadjes hebben.

Zeker is 't dat in onze straten jaarlijks ontelbare plantenlevens verloren gaan, omdat de zaden of niet ontkiemen of na de ontkieming niet doorgroeien. Want voor 't moeilijke leven in een stad moeten de straatplanten beschikken over een buitengewone taaigheid en inschikkelijkheid. Ze moeten de grootste droogte evengoed kunnen verdragen, als algeheele onderdompelingen gedurende vele uren. Ze moeten 't kunnen stellen met en zonder zonneschijn, hun wortels moeten weten te dringen door de nauwste spleten, en den weg kunnen volgen van kronkelende aardlaagjes en -adertjes in harde bestratingen en muren.

't Meeste succes hebben de soorten, die als ze „met wortel en al” worden uitgetrokken, toch weer herleven. Hoe dat kan, zal nog wel blijken, maar 't gebeurt, dat is zeker. Op mijn binnenplaats in Hilversum heb ik op verzoek van mijn vrouw, getracht een mossoort, die tusschen de steenen groeide (Bryum argenteum) langs chemischen weg te verdelgen. Ik had toevallig een chroomzuuroplossing bij de hand en goot 't planten vernietigende vocht over de groene moskussens. 't Heeft niet geholpen. Vier dagen lang zag alles geel, daarna werden de mosjes vuil grijsbrons en na een dag of tien waren ze weer frisch.

Doch ik wilde de lezeressen en lezers uitnodigen tot een maandelijksche excursie, die zich niet verder zal uitstrekken dan hun eigen binnenplaats, hun dak (akrobatische vaardigheid is evenwel niet dringend noodig) en de straten, grachten en stegen hunner omgeving. De oogst is natuurlijk niet zoo

héél rijk, maar de gelegenheid tot nadere kennismaking met de straattypen (niet in ongunstigen zin!) onder de planten is dan ook des te grooter. We zullen er eigenaardige karakters onder aantreffen! Dat we weinig gemist hebben, door in Februari nog thuis te blijven, spreekt wel vanzelf.

Doch we hadden ook een kleine inleiding nodig, om even te doen uitkomen, dat er werkelijk „straatplanten” zijn. In Maart zullen we beginnen met een botanische „wandeling” op uw binnenplaats, met als extra rijke groeiplaats de onmiddellijke omgeving der regenton.

Ik hoop ten minste, dat ge zoo'n nuttigen vergaarbak bezit, anders is uw speciale binnenplaats een woestijn zonder oase!

DR. A. J. M. GARJEANNE.